

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 128/2021
21.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Бисерке Живановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Станић, адвокат из ..., против туженог „Ниш-експрес“ АД Ниш, кога заступа пуномоћник Весна Лојпур-Стојменовић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1609/19 од 03.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 21.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1609/19 од 03.09.2020. године и пресуда Основног суда у Нишу П1 1024/18 од 13.02.2019. године, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се поништи као незаконито решење туженог о престанку радног односа бр. .. од 21.05.2015. године и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и призна му сва права на раду и по основу рада, као и да тужиоцу накнади трошкове поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 66.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, у року од 8 дана од дана пријема ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 1024/18 од 13.02.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и поништено је као незаконито решење о престанку радног односа бр. .. од 21.05.2015. године; ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и призна му сва права на раду и по основу рада; а ставом трећим изреке и допунском пресудом П1 1024/18 од 16.04.2019. године обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 249.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1609/19 од 03.09.2020. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 1024/18 од 13.02.2019. године и допунска пресуда П1 1024/18 од 16.04.2019. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/2011, 49/2013-одлука УС, 74/2013-одлука УС, 55/2014, 87/2018 и 18/2020) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен на неодређено време код туженог на радном месту „...“ у Погону Дана 10.05.2015. године, радник обезбеђења чувар-ватрогасац, затекао је тужиоца да пуши цигарету и чита новине у хали ремонта, у делу где се пуне акумулатори, о чему је саставио извештај број .. од 10.05.2015. године и о догађају обавестио тужиочевог непосредног руководиоца. Тужени је дана 21.05.2015. године донео решење број .. којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. .. од 06.04.2015. године, због повреде радне обавезе и због непоштавања радне дисциплине, позивом на члан 179. став 2. тачка 5. и став 3. тачка 8. Закона о раду, члан 6. став 1., члан 7, став 1. тачка 1. и став 2. тачка 8. и 14. Колективног уговора о утврђивању права, обавеза и одговорности запослених код туженог, те став 2.3. и тачка 2. Пословног кодекса и члана 19. тачка 4. и 17. Уговора о раду. Пре доношења решења о отказу, тужиоцу је достављено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, на које се тужилац изјаснио.

Нижестепени судови су става да описано понашање непоштавања радне дисциплине представља разлог због којег послодавац може запосленом отказати уговор о раду, али да до отказа као ригорозне мере може доћи само ако се понашање запосленог не може толерисати јер је оно по разумној мери неподношљиво, што овде није случај, имајући у виду понашање тужиоца критичном приликом, затим да он раније није дисциплински кажњаван, а такође и то да туженом није причињена било каква штета, нити је због тужиоца сносио неке друге последице. Пресудама нижестепених судова усвојен је тужбени захтев и поништено као незаконито решење туженог о престанку радног односа тужиоцу и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и призна му сва права на раду и по основу рада.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се ревизијом оспорава правилност примене материјалног права и изложено становиште нижестепених судова.

Законом о раду („Службени гласник РС“, број 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/13 и 75/14) прописано је у члану 179. став 2. тачка 5. да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду, а тачком 8. да може да откаже уговор о раду

запосленом ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Одредбом члана 180. Закона о раду, прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. ст. 2. и 3. Закона о раду, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање осам радних дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења, као и да је послодавац дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење.

У конкретном случају, тужени је поступио у складу са наведеним овлашћењима и дужностима. Тужиоцу је омогућио да се користи правом на изјашњење о наводима изнетим у датом упозорењу, тек након чега је образложеним решењем тужиоцу отказао уговор о раду. И то, због скривљено учињене повреде радне обавезе и кршења радне дисциплине, пушењем цигарете у просторији хале ремонта, упркос јасног знања и свести запосленог да је пушење у затвореном простору забрањено, по актима послодавца.

Према утврђеним околностима случаја, тужилац се критичном приликом налазио у просторији где се пуне акумулатори, седео је на узвишењу на коме су биле постављене новине и у руци је имао цигарету коју је пушио, а која му је одузета од стране чувара-ватрогасца. Разумно је закључити да упаљена цигарета у описаном простору хале у којој се пуне акумулатори представља опасност. Пушењем се одржава жар упаљене цигарете. Сумње не може бити да пушење цигарете представља потенцијалну опасност и ризик од избијања пожара у објекту са запаљивим материјалима, у близини пумпе за утакање горива, акумулаторског одељења, лакирнице, мазива, разређивача, што је све подложно отвореном пламену и запаљивости, при чему акумулатори садрже сумпорну киселину и запаљиви гас.

Од послодавца се не може очекивати да толерише понашање запосленог којим се ствара ризик по безбедност људи и имовине, чега је тужилац као запослени морао бити свестан. Унутар објекта, тужилац се морао уздржати од пушења цигарете као чина личног задовољства. Нормативним актима туженог строго је забрањено пушење на радном месту.

Чланом 6. став 1. Колективног уговора о утврђивању права обавеза и одговорности запослених „Ниш експрес“ А.Д. Ниш од 30.07.2014. године, прописано је да, између осталог, повреда радне обавезе представља неблаговремено, несавесно и немарно извршавање радних обавеза, при чему је таксативно набројано шта се све сматра несавесним и немарним извршавањем радних обавеза. У члану 7. став 1. прописано је да се под непоштовањем радне дисциплине и понашањем запосленог које му онемогућава да настави рад у предузећу, подразумева непоштавање правила понашања на раду и у вези са радом, утврђених технолошким поступком, општим и другим актима друштва, а у ставу 2. прописано је да се под непоштовањем радне дисциплине, поред осталог, подразумева и понашање запосленог услед којег он не

може да настави рад код послодавца (тачка 8.), као и пушење у пословном простору туженог и у возилима која су у његовом власништву (тачка 14.).

У Упутству о начину спровођења Закона о заштити становништва изложености дуванском диму од 02.04.2014. године, стоји да је забрањено пушење свим запосленима у радно време и време када су ангажовани на радним задацима. Пушење је забрањено у затвореним просторима, свим јавним и радним просторијама, угоститељским објектима, возилима туженог. Кршење забране пушења постоји када је затечено лице са упаљеном цигаретом, као и када је уочено присуство упаљене цигарете, пепељаре, опушка, дуванског дима.

Код изнетог о чињеницама и нормативи, Врховни касациони суд стоји на становишту да је тужени као послодавац правилно поступио када је донео решење о отказу уговора о раду из разлога што тужилац није поштовао радну дисциплину и поступио је противно Закону о раду, Упутству о начину спровођења Закона о заштити становништва изложености дуванском диму, Колективном уговору туженог и закљученом уговору о раду. Послодавац је правилно оценио да је повреда радне дисциплине која је тужиоцу стављена на терет, такве природе да радни однос треба да му престане, да се његово понашање не може толерисати, односно да је предметно кршење радне дисциплине од стране тужиоца разлог којим се квалификује законитост отказа уговора о раду. Тужени је донео решење о отказу уговора о раду након провере о постојању субјективних и објективних елемената повреде стављене на терет тужиоца, при чему је претходно, писаним путем упозорио тужиоца на постојање разлога за отказ уговора о раду, тако да је по оцени овог суда, предметно решење донето сагласно закону, што је и потврђено исходом расправљања у спроведеном судском поступку.

Како је приликом одлучивања нижестепених судова погрешно примењено материјално право, Врховни касациони суд је преиначио обе побијане пресуде и одбио тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду, за враћање тужиоца на рад и за накнаду трошкова поступка, те одлучио као у ставу првом изреке пресуде, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Имајући у виду коначан успех странака у спору, тужилац је у обавези да туженом накнади опредељено тражене трошкове другостепеног и ревизијског поступка, према врсти конкретног спора у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и то: за састав жалбе у износу од 33.000,00 динара, састав ревизије у износу од 33.000,00 динара, што укупно износи 66.000,00 динара. Врховни касациони суд је о наведеном одлучио одлучио, на основу члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1., члана 154. и 163. ЗПП.

**Председник већа- судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**